

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
21.3.2014
Taltionumero
877
Diaarinumero
2017/3/12

1 (6)

Asia Vaikeavammaiselle henkilölle järjestettävää kuljetuspalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Oulun hallinto-oikeus 25.5.2012 nro 12/0193/1

Asian aikaisempi käsittely

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän viranhaltija on päätöksessään 21.2.2011 todennut, että A:n väestötietojärjestelmän mukainen kotikunta on Pyhäjoki, mutta A:n tosiasiallinen asuinpaikka on ollut jo vuosia Lumijoki. Hakijaa on kehoitettu ottamaan yhteyttä Lumijoen vammaispalvelutoimistoon.

A:lle on myönnetty kuljetuspalvelua vuoden 2010 loppuun saakka, mutta hän ei ole hakenut kuljetuspalvelua vuodelle 2011. Viranhaltija on palauttanut laskut A:n vuonna 2011 tekemistä kuljetuspalvelumatkoista.

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän sosiaaliijaosto on A:n oikaisuvaatimusta käsitellessään 25.3.2011 todennut, että A on vammaispalvelulain tarkoittama vaikeavammaisen henkilö, jolla on subjektiivinen oikeus mainitun lain mukaisiin kuljetuspalveluihin. Hyvinvointikuntayhtymän vammaispalvelujen käytössä ei ollut A:n asiakastietoja tai hakemusta, vaan asia tuli esille taksilaskun saapumisen yhteydessä. Sosiaaliijaosto on päättänyt, että tässä tilanteessa on kohtuullista ja A:n edun mukaista, että hyvinvointikuntayhtymä myöntää A:lle kuljetuspalvelut tammi- ja helmikuun ajalle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on hylännyt A:n valituksen sosiaalihoitoa koskeva päätöksensä.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovellettavat oikeusohjeet

Sosiaalihuoltolain 13 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan kunnan on huolehdittava sen sisältöisenä ja siinä laajuudessa kuin kulloinkin säädetään sosiaalipalvelujen järjestämisestä asukkailleen. Sosiaalihuoltolain 17 §:n 2 momentin mukaan kunnan on huolehdittava vammaisuuden perusteella järjestettävien palvelujen ja tukitoimien järjestämisestä sen mukaan kuin siitä lisäksi erikseen säädetään. Sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan kunnan asukkaalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on kunnassa kotikuntalaissa tarkoitettu kotipaikka.

Kotikuntalain 2 §:n 1 momentin mukaisesti henkilön kotikunta on se kunta, jossa hän asuu. Saman pykälän 2 momentin mukaan jos henkilöllä on käytössään useampia asuntoja, hänen kotikuntansa on se kunta, jota hän perhesuhteidensa, toimeentulonsa tai muiden vastaavien seikkojen johdosta itse pitää kotikuntanaan ja johon hänellä on edellä mainittujen seikkojen perusteella kiinteä yhteys.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammapalvelulaki) mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että vammaisille tarkoitettut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Hallituksen esitys

Kotikuntalakia koskevan hallituksen esityksen (HE 103/1993) mukaan määriteltäessä henkilön kotikuntaa kotikuntalain 2 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa pääpaino on ensisijaisesti annettava henkilön omalle käsitykselle kotikunnastaan. Henkilön oma subjektiivinen käsitys ei ole kuitenkaan ainoa ratkaiseva tekijä, vaan hänellä tulee myös objektiivisesti havaittavien tosiseikkojen mukaan olla kiinteä yhteys ilmoittamaansa kuntaan. Tällaisia huomioon otettavia tosiseikkoja, jotka osoittavat, että henkilöllä on ilmoittamaansa kuntaan kiinteä yhteys, ovat henkilön perhesuhteet, joilla tarkoitetaan henkilön siteitä perheeseensä ja

perheen yhteiseen asuntoon eli kotiin, hänen toimeentulonsa, jolla tarkoitetaan henkilön työskentelyä tai muuta taloudellista yhteyttä määrättyyn asuinpaikkaan tai muut vastaavat seikat, kuten esimerkiksi sukulaisuus-, kasvatus- tai hoitosuhde. Myös se seikka, onko henkilön tarkoituksena asua ilmoittamassaan kunnassa vakinaisesti tai ainakin toistaiseksi, tulee ottaa tosiseikkojen arvioinnissa huomioon. Tulkinnanvaraisissa tapauksissa tosiseikkojen arvioiminen jää viime kädessä viranomaisen tehtäväksi.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arvio

Väestörekisterijärjestelmästä saatavien tietojen mukaan A:n väestörekisteriin merkitty kotipaikka on Pyhäjoki. Hänen vakituiseksi osoitteeseen 1.1.1973 alkaen on merkitty Pyhäjoella. A:n tilapäiseksi osoitteeksi väestörekisteriin on merkitty 2.7.1991 lukien Lumijoella.

A on ilmoittanut hankkineensa Lumijoella sijaitsevan vuokra-asunnon työskennellessään aikaisemmin määräaikaisissa työsuhteissa Oulun yliopistossa. Tällä hetkellä A on työttömänä ja hän on kertonut olevansa tällä hetkellä Kansaneläkelaitoksen järjestämässä kuntoutuksessa ODL:ssä Oulussa. Lisäksi A on ilmoittanut, että hänen sosiaalinen kanssakäymisensä ja virkistystoimintansa suuntautuvat tällä hetkellä Oulun kaupunkiin. Hän on muun ohessa mukana kahden rekisteröidyn yhdistyksen toiminnassa Oulussa. A on ilmoittanut, että Pyhäjoella hän asuu vanhempiensa kuolinpesään kuuluvassa talossa. A on ilmoittanut oleskelevansa Pyhäjoella pääsääntöisesti 3–4 päivää viikossa huhti-toukokuusta loka-marraskuuhun ulottuvana ajanjaksona.

Vaikka A itse pitää Pyhäjokea kotikuntanaan, ja vaikka henkilön kotikuntaa määriteltäessä pääpaino on ensisijaisesti annettava henkilön omalle käsitykselle kotikunnastaan, hallinto-oikeus ottaen huomioon A:n asumisesta ja muista olosuhteista saatavan selvityksen katsoo, että A:lla ei ole Pyhäjokeen sellaista kotikuntalaissa tarkoitettua kiinteää yhteyttä, jonka perusteella Pyhäjoki olisi katsottava hänen kotikunnakseen. Koska Pyhäjoen kunnalla ei tämän vuoksi ole velvollisuutta järjestää A:lle vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalveluja, on sosiaalijaosto voinut hylätä A:n oikaisuvaatimuksen eikä sen päätöstä näin ollen ole syytä muuttaa.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös poistetaan ja asia jätetään sillensä.

A ei ole valittanut viranhaltijan, oikeastaan sosiaalijaoston, päätöksestä hallinto-oikeuteen. A:n laatima lausunto on Lumijoen kunnan toimesta muutettu valitukseksi. Näin ollen päätös on virheellinen ja se tulisi poistaa.

A asuu kahdessa paikassa, Lumijoella ja Pyhäjoella. Hänellä on vaikeasteinen neliraajahalvaus ja osittainen hengityshalvaus. Aikaisemmin vaikeavammaisen kuljetuspalvelut on myöntänyt hänelle Pyhäjoki, mutta sittemmin palveluntarjoajaksi on muuttunut Lumijoki. Lumijoen kunta oli riitauttamassa palvelujen tarjoamisesta aiheutuvien kustannusten jakautumista Lumijoen ja Pyhäjoen välillä. Tätä varten Lumijoen perusturvajohtaja pyysi A:lta lausuntoa riitauttamisasiakirjojen liitteeksi. A:n laadittua lausunnon kunta muutti lausuntoa siten, että otsikosta yliviivattiin sana ”lausunto” ja tilalle kirjoitettiin käsin sana ”valitus” ja tämän jälkeen kunta toimitti asiakirjan hallinto-oikeuteen. A:lle selvisi vasta hallinto-oikeuden ratkaisun jälkeen 28.5.2012, että hänen Lumijoen kunnalle liitteeksi tarkoittamansa lausunto oli muutettu valitukseksi. A:n tarkoituksena ei ole ollut valittaa asiasta hallinto-oikeuteen.

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän johtaja ja tulosaluejohtaja ovat antaneet selityksen. Riippumatta siitä, miten asia on tullut Oulun hallinto-oikeudessa vireille, A:n kotikunta-asia on tullut Oulun hallinto-oikeudessa 25.5.2012 asianmukaisesti käsiteltyä ja Oulun hallinto-oikeuden päätös tukee Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän sosiaalijaoston päätöstä asiassa. Oulun hallinto-oikeuden päätöstä ei ole syytä poistaa.

A on antanut vastaselityksen. Asiaa ei ole käsitelty asianmukaisesti hallinto-oikeudessa, koska asia on laitettu vireille muun kuin A:n toimesta. Koska A ei omassa asiassaan ollut valittajana, on päätös poistettava.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei muuteta.

Perustelut

A:n allekirjoittamasta valitukseksi nimetystä kirjelmästä Oulun hallinto-oikeudelle ei ilmene, onko A itse vai joku muu lähettänyt sen hallinto-oikeuteen. Asian käsittelyn aikana hallinto-oikeudessa A on antanut kirjallisen vastaselityksen, joka koskee Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunnan A:n valituksesta antamaa lausuntoa. A on siten tien-
nyt valitusasian vireillä olosta hallinto-oikeudessa ja hän olisi voinut hal-
lutessaan peruuttaa valituksen. Koska A ei ole peruuttanut valitusta, hal-
linto-oikeuden on tullut tehdä valituksen johdosta päätös. Hallinto-oi-
keus ei ole menetellyt virheellisesti.

Tämän vuoksi ja kun muutoin otetaan huomioon edellä ilmenevät hallin-
to-oikeuden päätöksen perustelut ja siinä mainitut oikeusohjeet sekä kor-
keimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu sel-
vitys, hallinto-oikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ole
perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Anne E. Niemi

Alice Guimaraes-Purokoski

Tuomas Lehtonen

Outi Suviranta

Janne Aer (t)

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Henna Rintala

Jakelu

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Oulun hallinto-oikeus

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän sosiaalijaosto